

КВАРТАЛЕН е-БИЛТЕН

ISSN 2671-3772

Македонска банкарска
асоцијација
е асоцијативна членка на
Европската банкарска
федерација

Содржина:

- **ВОВЕД**

- **Горан Анастасовски,**
генерален директор,
Клириншка куќа КИБС
АД Скопје

- **ЗБОР ИМА**

- **Викторија Глигорова,**
генерален директор,
Сектор за супервизија,
Народна банка на РСМ

- **ВО ФОКУС**

- **Бојана Цветковска Панчевска**
заменик-претседавач,
Комисија за спречување
перење пари и усогласеност
со прописи
- **Горазд Поповски**
претседавач,
Правна комисија

ВОВЕД

ГОРАН АНАСТАСОВСКИ,
ГЕНЕРАЛЕН ДИРЕКТОР НА КИБС АД СКОПЈЕ

Иntenзивната дигитализација во сите сфери на човештвото е глобален тренд. Молскавичниот напредок и новитетите во технолошкиот развој се дел од секојдневието и се стремат кон посовршено дигитално општество, а со цел поедноставување на процесите, нивна позасилена безбедност и побрзо достигнување на предвидените цели, вклучувајќи ги и придобивките од зелената економија.

КИБС, како општествено одговорна компанија, успешно се обидува да го следи овој тренд и соодветно ги насочува своите активности, а со самото тоа се обидува да ја доближи Македонија до светските рамки. Деловните подрачја во кои дејствува КИБС се: услуги на платен систем, платежни услуги, услуга за создавање, складирање и управување со електронски идентитети, квалификувани и други доверливи услуги и разновидните ИКТ-услуги. Фокусот на активностите е континуиран развој на постојните и воведување нови услуги, а во интерес на стабилноста и развојот на финансиската инфраструктура, банкарското работење и финансискиот систем во целост.

Клириншката куќа КИБС АД Скопје е формирана од страна на банките и повеќе од две децении успешно управува со платниот систем како негов оператор. Во доменот на платните системи и платежните услуги, покрај активностите за приспособување на работењето со барањата на Законот за платежни услуги и платни системи (ЗПУПС), кој е во примена од почетокот на оваа година, КИБС заедно со банките, двата трезора и Народната банка, интензивно работи на имплементација на инстант кредитните трансфери. Овие плаќања од „сметка на сметка“ во светот се наречени нови нормални плаќања. Главната карактеристика е нивно извршување во реално време 24/7/365, а примачот располага со средствата веднаш. Покрај збогатување на платниот систем со инстант кредитни трансфери, КИБС ќе овозможи палета на платежни апликации за иницирање и прифаќање на инстант плаќањата. Вистинската вредност и моќ на инстант плаќањата доаѓаат до израз

Горан Анастасовски,
генерален директор на КИБС

преку овие апликации, а со нив воедно се постигнува и висок степен на дигитализација кај плаќањата. Платежните услуги од овие апликации кон крајните корисници ќе бидат понудени од банките, а пак КИБС ќе ги сервисира банките преку платформата која управува со овие апликации на основа SaaS (software as a service).

Во доменот на ИКТ-услугите, КИБС активно работи на имплементација на централизирана платформа за отворено банкарство. Преку услугите на оваа платформа, КИБС ќе им овозможи на банките исполнување на барањата за отворено банкарство согласно ЗПУПС. Оваа платформа, на новите даватели на платежни услуги за иницирање плаќања и информации за сметки ќе им овозможи преку своите дигитални канали (апликации) на унифициран, стандардизиран и безбеден начин да пристапат до системите на банките што ја користат оваа платформа.

Додека услугите на платниот систем и платежни услуги подолг период беа во состојба на стабилност и изостанок на иновации, кај доверливите услуги КИБС континуирано воведува иновации и промени, со што е

МБА

Македонска Банкарска Асоцијација

Број 9 | март 2023 година

Март
2023

#9

КВАРТАЛЕН е-БИЛТЕН

ISSN 2671-3772

Македонска банкарска асоцијација

е асоцијативна членка на
Европската банкарска
федерација

Содржина:

- **Андреј Ефтимов**
претседавач,
Комисија за документарно
работење
- **СОРАБОТКА СО**
 - Организација на
потрошувачите на Македонија,
Маријана Лончар Велкова,
претседателка
- **РЕАЛИЗИРАНИ АКТИВНОСТИ**
- **ЕДУКАТИВНО КАТЧЕ**
 - Дали е време да се сменат
позициите кај доларот
и златото?
 - Трендови во финансиското
образование
- **КОРИСНИ ЛИНКОВИ**

ВОВЕД

предводник во процесот на дигиталната трансформација во Македонија. КИБС е регистриран давател на доверливи услуги и давател на услуга за електронска идентификација согласно Законот за електронски документи, електронска идентификација и доверливи услуги и меѓународните стандарди поврзани со давателите на споменатите услуги. На пазарот на доверливи услуги опстојува дваесетина години и ги дава под трговската марка KIBSTrust, а тоа се: сертификати за електронски потпис, сертификати за електронски печат, SSL сертификати, code signing сертификати, временски печат, SignPlus – платформа за потпишување и електронска испорака на документи и OneID – платформа за создавање средство за електронска идентификација и управување со истото од страна на физичкото лице.

OneID е лансиран на пазарот на крајот од 2021 година, а по промени во регулативата кои овозможува далечинска идентификација на крајните корисници. Во моментот OneID е ѕвездата во портфолиото на услуги на КИБС, како прв македонски производ за електронска идентификација, чија актуелност и интерес за користење од страна на потенцијалните корисници и давателите на услуги расте од ден на ден. OneID е средство за електронска идентификација, развиено од страна на КИБС и друштвото за информатички технологии Некстсенс, а кое овозможува лесен и брз начин за електронска идентификација на физички лица со користење мобилна апликација на интернет. Услугата OneID е наменета за услуги во банкарскиот сектор, јавната администрација и секаде каде што давателите на онлајн услуги имаат потреба од лична идентификација на своите корисници. Со користење на услугата OneID на давателите на онлајн услуги им се овозможува идентификувањето на клиентот да се заврши многу побрзо, од далечина, без задолжително физичко присуство на шалтерите на давателите на услуги. OneID овозможува добивање потврден електронски идентитет со точни лични податоци добиени од Централниот регистар на население на Македонија.

Корисниците можат да ја преземат и да ја инсталираат мобилната апликација OneID на својот паметен телефон со оперативниот

систем Android, iOS или Huawei и да ги следат инструкциите со цел создавање на нивниот електронски идентитет.

OneID, како средство за идентификација, содржи сертификат за квалификуван електронски потпис сместен во облакот на KIBSTrust. Со овој сертификат корисникот може да одобри или да потпише одредена содржина или електронски документ на далечина. Потпишаните или прифатени содржини и документи имаат полноправна правна важност согласно законските нормативи. Дополнително, самата апликација OneID може да биде интегрирана со порталот SignPlus на КИБС за дигитално потпишување документи со електронски сертификат. Со интеграцијата на SignPlus и OneID, секој корисник може да потпише документ од далечина со квалификуван електронски потпис.

OneID овозможува и безбедна најава со механизам за засилена автентикација на апликации преку кои се пристапува до чувствителни податоци и кај кои најавата со корисничко име и лозинка не е доволна.

OneID е веќе достапен за користење на клиентите на неколку банки во Македонија, кои овозможуваат OneID да се користи за електронска идентификација при извршувањето банкарски услуги во рамките на банката, како и за потпишување документи од далечина. Дигиталниот идентитет и дигиталното потпишување им овозможуваат на клиентите на банките да се идентификуваат и да потпишуваат електронски документи со својот квалификуван дигитален потпис од кое било место во светот, овозможувајќи им многу поголема флексибилност, како и заштеда на време, финансии и ресурси.

КИБС, како и во досегашното работење, како општествено одговорна компанија и понатаму продолжува да придонесува во напредокот на нашето општество и подобрувањето и подигнувањето на нивото на квалитет на животот и условите за работата на граѓаните, компаниите и институциите, а со самото тоа следење и доближување до светските рамки на новата дигитална реалност. ■

Со почит,
Горан Анастасовски
генерален директор на КИБС АД Скопје